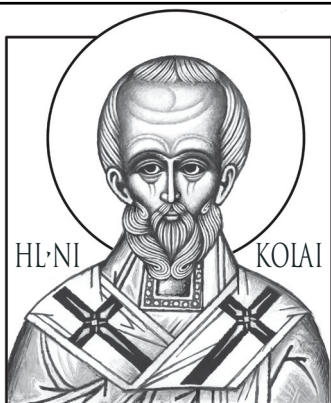

ÅRSMØTE FOR HL·NIKOLAI MENIGHET

Søndag 28. februar
etter liturgien,
i kirken.

*Møterett for alle
registrerte medlemmer
av menigheten
som har betalt
medlemsavgift.*

Dagsorden:
se web-siden vår:
www.ortodoks.com

ONSDAGSGUDS- TJENESTE I FASTEN

De forutviede
gavers liturgi
hver onsdag kl. 17

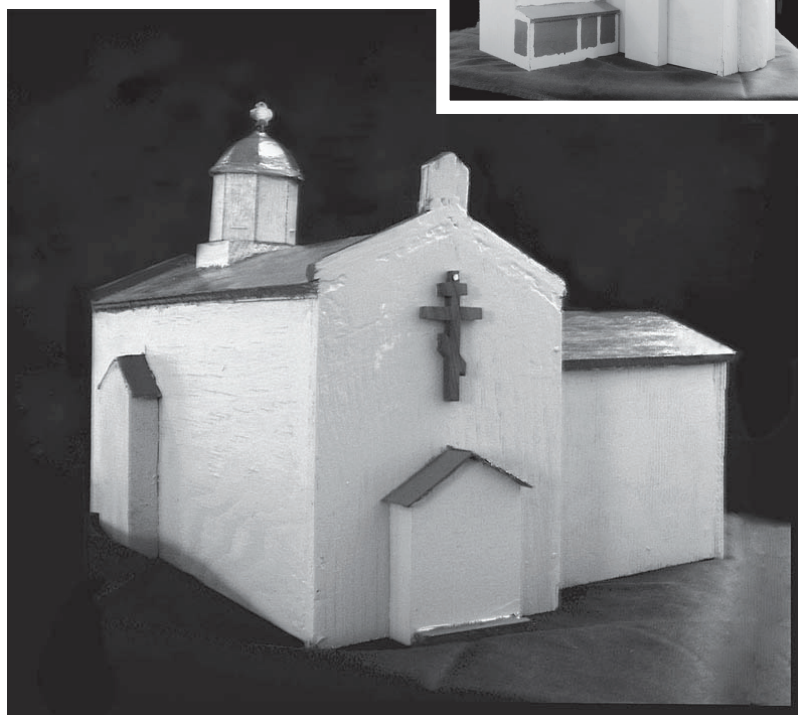
*(Absolutt faste
fra kl. 12
for nattverden)*

Nº 1 2010

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

*Bildet til høyre: Kirken
sett fra baksiden.*

*Bildet under: Kirken
sett fra brannstasjonen
i Tvetenveien.*

HELLIGE NIKOLAI KIRKE

Menighetsrådet foreslår for Årsmøtet 28. februar en idè til å gjøre eien-
dommen på Tvetenveien 13 mer lik en tradisjonell ortodoks kirkebyg-
ning. Det innebærer at selve kirkedelen blir hevet til ca 10 m., en apsis
bak alteret og to kliros-utbygg tilføyes, samt at inngangen kommer i
enden av bygget (mot Tvetenveien), og ikke på siden som nå. Over den
sentrale delen av kirkerommet foreslås en ekte kuppel (dvs. med vinduer
som slipper lys inn i kirkerommet, og ikke bar er en liten pynt på taket).
Denne ombyggingen gir oss maksimalt igjen for innsatsen, samtidig
som den koster minimalt i forhold til andre løsninger.

ALLE OPPFORDRES TIL Å FORTSETTE
MED SINE GAVER TIL KIRKEBYGGET!

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ postgironr. 0532 1267426 ♦ bankkontonr. 2050.03.19357 ♦ <http://www.ortodoks.com>
Forstander: Arkimandritt Johannes tlf.: 23 37 28 57 mob.: 472 71 396 e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER &
TELEFONNUMMER

Prester tilknyttet menigheten:
protorej
Miron Boguzkij mob.: 974 88 903
f. Olav P Lerseth, Oslo mob.: 400 60 975

hierodiakon:
fader Serafim mob.: 934 39 016

kor/ kantor: Stig Simeon Frøyshov
e-post: stigfroyshov@combitel.no

leser: Thomas Arentzen

Menighetsråd: f. Johannes (formann),
f. Serafim, Zaid Kaleab, Toska Struksnes,
Julia Chaffin, Stig S. Frøyshov,
Thor Stange, Janette Khoury.

Revisjonskomisjonen: Peter Svel,
Ludmila Mobeck, Zorica Ranisavljevic,
Medlemsavgift (frivillig): kr.300,-

Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396
Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor»
og «Ortodoks Røst» www.ortodoks.org

KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER:

*St. Georg i Neiden

St. Georgs ortodokse kapell i Neiden
starost: Otto Borissen tlf.: 78 99 61 21
sekretær: Mikit Ivanowitz
hjemmeside: <http://home.no.net/miiva>

*Maria Bebudelse i Bergen

Kirkehus: Lyngbøvn. 26a, Laksevåg
Starost: Sturla Olsen, tlf.: 56 33 09 05
Leser: Ronald Eugene Worley
konto: 5233.05.01006

*Kristi Forklarelse i Stavanger

Starost: Thomas Wayne Brasel,
mob.: 975 43 042 / konto: 3265.11.10407
Hl. Martyr Elisabets kapell
Pedersgt. 37, Stavanger
hjemmeside: <http://ortodoksstavanger.no/>

*Guds Moders Beskyttelse i Sandnes

Sandnes kapell prest: prot.Miron Boguzkij

*Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodo

Lonni Lepp, e-post: lonnilep@online.no
Martinus Hauglid:
e-post: martinus.hauglid@gmail.com

*Johnsegarden i Sogn og Fjordane

Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad
Leser: Asbjørn Olav Flåm tlf.: 57 71 69 00
e-post: kboklade@online.no

Hl. apost. Johannes Teologens kapell

Gravplass: Helgøya kirkegård

Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo:
fader Johannes mob.: 472 71 396

NKR.: Torstein Tollefsen mob.: 954 40 990
tlf.: 22 85 75 48 / 63 95 28 68

NTSF repr.: f. Olav P. Lerseth
mob.: 400 60 975

Forum for Ortodoks Kirkesang:
kantor: Stig Simeon Frøyshov

Ikonmaler: Ove N Svel, tlf.: 22 63 06 09
e-post: og-svel@online.no

Søndagskole: v/ Wenche Stray-Frøyshov
mob.: 936 57 352

Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704

*Hl. Nikolai-kapellet på Majorstuen:
Kontakt: f. Olav P. Lerseth

Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes
Teknisk/lay-out medarbeider: Ove Svel

GUDSTJENESTER I HL. NIKOLAI KIRKE

DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ▶ søndager kl.11:00 og andre dager kl.10:00

Gudstjenestene er åpne for alle, men kun ortodokse troende kan ta del i Nattverden. Husk fasten og forberedelsesbønnene! Skal du ta del i Nattverden, må du komme i god tid til kirken.

3. mars onsd. kl. 17:00 De forutv. Gavers liturgi. Преждеосвященная

7. mars sønd. kl. 11:00 Basilios-Liturgi Korshyllingenю Крестопоклонная

10. mars onsd. kl. 17:00 De forutv. Gavers liturgi. Преждеосвященная

14. mars sønd. kl. 11:00 Basilios-Liturgi. Hl. Johannes Klimakos Sv. Ioann Lestvichnik

17. mars onsd. kl. 17:00 De forutv. Gavers liturgi. Преждеосвященная

20. mars lørd. kl. 10:00 Gudfødterskens lovpris. Akatist. Похвало Пр. Богородицы

21. mars sønd. kl. 11:00 Liturgi. Hl. Maria av Egypten. Sv. Мария Египетская

24. mars onsd. kl. 17:00 De forutv. Gavers Liturgi. Преждеосвященная

27. mars lørd. kl. 10:00 Liturgi. Lasarus' oppvekkelse. Лазарево воскресение

27. mars lørd. kl. 18:00 Vigilie for Kristi inntog i Jerusalem Всенощное

28. mars sønd. kl. 11:00 Krysostomos-liturgien. Palmesøndag Нед. Вай

DEN STORE OG HELLIGE LIDELSESUKEN Страстная Нед.

1. apr. Den Store torsdagen (Skjærtorsdag) Бел. Четверг

1. apr. torsd. kl. 11:00 Vesper med Basilios-liturgi. Den siste nattverd.
kl. 18:00 Matutin med de tolv evangeliesninger om

2. apr. Den Store Fredag (Langfredag) Бел. Пятница

2. apr. fred. kl. 09:00 De kongelige timebønner.

kl. 13:00 Vesper med utbærelse av Epitafiet. Вечерня с Плащаницой

kl. 19:00 Matutin med Kristi gravleggelse. Prosesjon med epitafiet. Ход с Плащаницой

3. apr. Den Store Lørdagen. Бел. Суббота

3. apr. lørd. kl. 11:00 Vesper med Basilios-liturgien. Литургия у Плащаницой

kl. 21:00 Lesning av Apostlenes gjerninger Чтение

kl. 23:30 Midnattsgudstjenesten Полунощница

kl. 24:00 Prosesjon rundt kirken PÅSKE PASCHA KRISTOVO. КРЕСТНЫЙ ХОД

Påskemorgens gudstjeneste. Krysostomos-liturgien.

VI ØNSKER ALLE EN GLEDELIG OG VELSIGNET PÅSKE!

KRISTUS ER OPPSTANDEN ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ ВОИСТИНУ

4. apr. sønd. kl. 13:00 1. Påskedag. Vesper Пасхальная вечерня

5. apr. mand. kl. 11:00 2. Påskedag: Liturgi

11. apr. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Hl. Apostelen Thomas.

13. apr. tirsd. kl. 10:00 Parastos. Gledesdagen. Радоница. Панихида

18. apr. sønd. kl. 11:00 Liturgi. De myrrabærende kvinner, Nikodemus og Josef.

25. apr. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Den lamme mannen.

2. mai sønd. kl. 11:00 Ingen liturgi. Службы нет.

6. mai torsd. kl. 10:00 Liturgi. Hl Stormartyren. Georg. Велмуч. Георгий

9. mai sønd. kl. 11:00 Liturgi. Den blindfødte mannen.

12. mai onsd. kl. 18:00 Vigilie. Kristi himmelfart. Всенощное

13. mai torsd. kl. 10:00 Liturgi. Вознесение

16. mai sønd. kl. 11:00 Liturgi

22. mai lørd. kl. 10:00 Minnedag for de døde. Kl. 10: Parastos. Родительская суб.

22. mai lørd. kl. 18:00 Vigilie. Pinse Всенощное

23. mai sønd. kl. 11:00 Liturgi. Treenighetsdagen. Пятдесятница

24. mai mand. kl. 11:00 Liturgi. Helligåndens dag. День Св. Духа

EN ORTODOKS KRISTEN kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønnboken, tenne oljelampe eller vokslys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig.

Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь!

SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN!

BØKER OG HEFTER
TIL SALGS I KIRKEN:

- *Tito Colliander:
Gresk-ortodoks tro og livssyn;
54 sider, kr.50,-
- *Erkebiskop Paavali: Vår tro;
88 sider, kr.150,-
- *Hl. Serafim av Sarov;
108 sider, kr.150,-
- *Epifanij den vise:
Hl.Sergej frå Radonesh
48 sider, illustrert. kr.50,-
- *Stavropoulos: Detakere i gud-
dommelig natur / Ortodoks lære
om frelsen; 88 sider, kr.130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I
– en antologi ved f.Johannes
red.);
155 sider, ill. kr.220,-
- *Den ortodokse kirkes guddom-
melige liturgier Faste og variable
tekster til de tre liturgier;
208 s., innb. ill.; kr.298,-
- *Roma og Konstantinopel.
En økumenisk konfrontasjon;
40 sider, kr.50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II
– en antologi ved f.Johannes
red.);
111 sider, ill. kr.150,-
- *Torstein Tollefsen
Teologi i farger Ikoner i Norge;
96 sider, ill. kr.275,-
- *Filokalia v/ f.Johannes;
189 sider, kr.200,-
- *Biskop Kallistos Ware:
VEJEN. Ortodoks kristendom.
140 sider, kr. 225,-
- *Ortodoks bønnebok
f.Johannes (overs. ect.);
192 sider, kr.248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga;
104 sider, ill. kr.150,-
- *Gudstjenester, sakramenter
og skikker i Den ortodokse
kirke, 32 sider, kr. 40,-

ETTERTANKE

Den farlege sjølvgodhetens demon.

Fariseeriske tankar og haldningar har vi alle hatt og har. Dei må bekjempast. Vi rettar fokus på arbeidskolleger, na-
boar, slektningar, "offentlege" personar
eller menneske frå vår eigen kyrkjelyd.
Vi måler kva dei gjer og ikkje, om vi
tykkjer det er bra eller ikkje, om dei
held seg til det som vi forventar av dei,
om dei er annleis, om dei følger reglane,
om dei er audmjuke nok ... Vi kom-
menterar, vurderar, diskuterar. Det
verkar uskuldig når kristne brør i mel-
lom luftar synspunkt på korleis andre
styrer liv og oppgåver. Dette er farleg
sport. Vi må ta oss i vare for sjølvgod-
hetens demon. Den kan vere vanskeleg
å få auge på, men er ein aktiv pådrivar i
livet til ein kvar Kristi stridsmann. Det
ender lett med at vi set oss på vår høge
hest med dei "fortreftelege" liva våre
og dømmer andre som vi faktisk oftast
ikkje ein gong kjenner sanninga om.

Det tilkjem ikkje ein kristen å rett-
ferdiggjere seg sjølv. Kristus har ikkje
lært oss noko slikt.

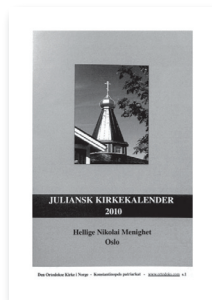
Vær varsam med å tale til rette, det er
ikkje sikkert det er ditt ansvar. Legg

heller kapp kring den som feilar og
beskytt han. Om vi ikkje kan ta på oss
straff, skam og skuld for nesten vår, så
kan vi i det minste unnlåte å bebreide
han eller gjere han til skamme. Det er
betre at vi sjølve vert forfulgte, enn å
forfølge andre. Vi må gjerne sjølve
verte krossfest, berre vi ikkje spikrar
andre til ein kross. Lat andre håna deg,
men hån ingen. Det er betre å verte
baksnakka enn sjølv å baksnakke.

Vis omsut for di eiga sjell!

Det beste for oss er om vi får innblikk i
vår eiga råtne innside, får innsikt i vår
eigen andelege posisjon med alle feil-
trinna våre og ikkje minst konsekven-
sane framferda vår har for andre. Må
Gud gje oss fullkommen anger og eit
sønderknust hjarte, slik Han kan for-
nye sitt bilde i oss. Då må vi med tolla-
ren senke blikket, slå oss for bringa og
stønne: "Gud vær meg synder nådig!"
(Luk. 6, 9-14)

av Inger Johanne Enger
på Johnsegarden i Bygstad
1 FIRDA, 4. okt. 2009

Hl. Nikolai menighet har utgitt

KIRKEKALENDER FOR ÅRET 2010

Den kan lastes ned/
printes ut fra web-siden vår:

www.ortodoks.com

eller kjøpes
i papirutgave i kirken

44 sider kr.25

NB! ADVARSEL! NB!

Jovan Marcetic
(også kjent som Vencislav
Popovski / Robby Milosevic)

som utgir seg for å være
fader hadzi archimandrite
Jovan

har INGEN tilknytning til
"Den ortodokse kirke i Norge
– Hellige Nikolai Menighet"
og ikke heller til klosteret
vårt "Hellige Trifon Skita".
Han har ingen fullmakter
eller oppdrag for oss. Ikke
må han heller forveksles
med undertegnede.

f. arkimandritt Johannes
Johansen, forstander

FRA DEN ORTODOKSE KATEKISME (6)

*Forfattet av den hellige metropolitten Filaret av Moskva,
og godkjent av den hellige synode i den russiske kirken.*

OM DEN FEMTE ARTIKKEL.

Gjennom sin oppstandelse viser Jesus Kristus at Hans lidelse og død bringer oss salighet, for gjennom sin oppstandelse la Han grunnen til vår oppstandelse fra døde. *"Men nå er Kristus oppstanden fra de døde og er blitt førstegroden av de hensovne"* (I.Kor.15:20).

Følgende liturgiske tekst forteller om hvilken tilstand Jesus Kristus befant seg i fra sin død til sin oppstandelse: *"I graven med legemet, i dødsriket med sjelen som Gud, i paradiset med røveren og på tronen med Faderen og Ånden var Du, Kriste, Du som er ubeskrivelig og oppfyller alt."*

Dødsriket eller Hades er et sted uten noe lys. Den kristne lære oppfatter det som et åndelig fengsel, d.v.s. den tilstand mennesket befinner seg i når det p.g.a. synden ikke lenger kan skue Guds åsyn og det saliggjørende lys som stråler derifra. Jesus Kristus før ned i dødsriket for å forkynne seieren over døden også der og for å frelse de troende som lengtet etter Hans komme. Dette kan vi lese om i Den hellige skrift: *"For også Kristus led én gang for syndere, en rettferdig for urettferdige, for å føre oss frem til Gud, Han som led døden i kjødet, men ble levendegjort i ånden, og i denne gikk Han bort og preket for åndene som var i varetekt"* (I.Peter 3:18-19).

Videre sier Trossymbolet at Han *"stod opp igjen på tredje dagen ifølge Skriftene"*, og disse ordene er hentet fra apostelen Paulus første brev til korinterne: *"For jeg overgav dere blant de første ting det som jeg selv mottok, at Kristus døde for våre synder etter Skriftene, og at Han ble begravet, og at Han stod opp igjen på den tredje dag etter Skriftene"* (I.Kor.15:3-5). Uttrykket *"etter Skriftene"* sier at Jesu Kristi død og oppstandelse skjedde nøyaktig slik som det ble profetert i Det gamle testaments skrifter. F. eks. kan vi lese om Jesu Kristi lidelse og død hos profeten Jesaias: *"Han blev såret for våre overtredelser,*

knust for våre misgjerninger, Straffen lå på Ham, for at vi skulle ha fred, og ved Hans sår har vi fått legedom" (Jes.53:5). For Kristi oppstandelse anfører apostelen Peter den 16.psalme: *"For Du vil ikke forlate min sjel i dødsriket. Heller ikke vil Du overgi Din Hellige til å se tilintetgjørelse"* (Ap.gj.2:27). Likeså finner vi profeti om at det var på tredje dag Kristus skulle stå opp: *"Og Jonas var i fiskens buk i tre dager og tre netter"* (Profeten Jonas 2:1).

Jesu Kristi oppstandelse ble oppdaget på dette vis: Stridsmennene som vokter Hans grav så med redsel at steinen som stengte gravens inngang var veltet bort av en engel og samtidig inntraff det et jordskjelv i Jerusalem. Videre forkynnte englene Jesu Kristi oppstandelse for Maria Magdalena og andre. Jesus Kristus åpenbarte seg på selve oppstandelsedagen for mange: for kvinnene som kom med myrra, for Peter og de to disipler som var på vei til Emmaus og til sist for alle apostlene i et hus med stengte dører. Senere ble Han sett mange ganger av dem i løpet av fireogtyve dager, ja en dag ble Han sett av mer enn fem hundre troende på én gang. I løpet av disse dagene etter oppstandelsen åpenbarte Jesus Kristus seg for apostlene for å undervise dem videre i Guds Rikes hemmeligheter. (Ap.gj.1:3).

OM DEN SJETTE ARTIKKEL.

Trossymbolets fremstilling av Herrens himmelfart er også tatt fra Den hellige skrift: *"Han som før ned er den samme som før opp over alle himler for å fylle alt"* (Ef.4:10). *"Vi har en sådan Yppersteprest som satte seg ved høyre side av Majestetens trone i himlene"* (Hebr.8:1). Det er i egenskap av å være menneske at Jesus Kristus steg opp til himmelen, for som Gud er Han alltid i himmelen. Det at Jesus Kristus sies å sitte på *"Faderens høyre hånd"*, må forstås åndelig, for Gud er jo allestedsnærværende, men vi må forstå det slik at Jesus Kristus har samme makt og herlighet som Gud Fader.

OM DEN SYVENDE ARTIKKEL.

Denne artikkel taler om Kristi gjenkomst til jorden, og om det kan vi lese i Den Hellige Skrift: *"Denne Jesus som er opptatt fra dere til himmelen, skal komme igjen på samme måte som dere så ham fare opp til himmelen"* (Ap.gj.1:11). Dette var det en engel som sa til apostlene da Herren før opp til himmelen.

Når Herren kommer tilbake til jorden, er det for å holde dom: *"Den tiden kommer da alle de som er i gravene, skal høre Hans røst og de skal gå ut, de som har gjort godt, til livets oppstandelse, de som har gjort ondt, til dommens oppstandelse"* (Joh.5:28-29). Dette er Jesu Kristi egne ord.

Videre sies det om Hans evige rike: *"Han skal være stor og kalles den Høyestes Sønn, og Gud Herren skal gi Ham Hans far Davids trone, og Han skal være konge over Jakobs hus evinnelig, og det skal ikke være ende på Hans kongedømme"* (Luk.1:32-33).

Således vil Kristi gjenkomst bli svært forskjellig fra Hans første komme til jorden. Første gangen kom Han i fornedrelsens stand for å lide, men når Han kommer for å dømme, vil Han komme i sin Herlighet sammen med sine hellige engler (Matt.25:31). Da skal Han dømme alle mennesker uten unntak. Ethvert menneskes samvittighet skal bli åpenbar, og ikke bare de gjerninger han har gjort skal bli avslørt, men også ethvert ord og ethvert hemmelig ønske og begjær. *"Herren kommer, Han som også skal føre frem for lyset det som har vært skult i mørket, og åpenbare hjertenes råd; og da skal enhver få sin ros av Gud"* (I.Kor.4:5). Og Han vil dømme oss for våre onde ord og tanker om vi ikke gjør bot for dem i tro og omvendelse. *"Men jeg sier dere at for hvert unyttig ord som menneskene taler, skal de gjøre regnskap på dommens dag"* (Matt.12:36).

Det er uvisst når Jesus Kristus kommer for å holde dom, og derfor må

vi leve slik at vi alltid er rede. *"Herren er ikke sen med løftet, således som noen akter det for senhet, men Han har langmodighet med dere, da Han ikke vil at noen skal fortapes, men at alle skal komme til omvendelse. Men Herrens dag skal komme som en tyv om natten"* (I. Peter 3:9-10). *"Våk derfor! for dere vet ikke dagen eller timen"* (Matt. 25:13). Likevel har Gud gitt

oss noen tegn som varsel: Troen og kjærligheten skal minke blant menneskene, mens laster og trengsler skal øke, evangeliet skal forkynnes for alle folkeslag og antikrist skal komme. (Jfr. Matt. 24). Antikrist, det er Kristi motstander som vil tilintetgjøre troen på Kristus, men i stedet vil han selv omkomme på forferdelig vis (jfr. II. Tess. 2:8).

Kristi Rike omfatter hele verden og for det andre er det alle de troende på jorden og for det tredje er de salige i himmelen. Det første kalles *"naturrens rike"*, det andre *"nådens rike"* og det tredje *"herlighetens rike"*. Og det er det siste, *"herlighetens rike"*, som Trossymbolet sikter til.

ORTODOKSE KRISTNE ER FUNDAMENTALISTER

Vi ortodokse kristne er fundamentalister. Dermed mener jeg, at Den Ortodokse Kirke fastholder og bevarer det grundlag eller fundament, som Kirken fra begynnelsen er bygget på. Det innebærer, at vi baserer vor forståelse af verden på Kirkens tro, sådan som denne kommer til uttrykk i den nikænske trosbekendelse og i Kirkens øvrige tradition. Vi anstrenger os ikke for at bortforklare den kristne tro, men nok for at forklare den. For os selv og andre.

Det er grundlaget for den kristne tro, at Gud er *"himlens og jordens Skaber, alt det synlige og usynlige"*. Vi tror, at Gud er til før alt andet, at Han er *"Dén, som er"*, at Han er Væren selv. Og vi tror, at Gud af Sin personlige, kærlige vilje har dannet verden netop sådan, som den er. Med alt, som er i den. Og at Gud har en mening, et formål, med verden og ikke mindst med os mennesker. Vi tror, meningen er, at vi skal lære at se Gud, som Han er, og blive Ham lige, for Han har dannet os i Sit billede og til Sin lighed (I. Mos. 1,26).

Udsagn om verdens tilblivelse og menneskets bestemmelse, som er i modstrid med den nikænske bekendelse, fæster vi ikke lid til. Vi holder det for en usand påstand, at universet skulle være blevet til ved en kosmisk tilfældighed eller ved en astrofysisk nødvendighed. Vi finder det både religiøst og filosofisk uholdbart, at hævde, at i begyndelsen var der *"ingenting"* (hvad det så måtte være), og i dette ingenting fandtes der alligevel *"noget"* (hvad det så måtte være). Og at dette *"noget"*, uden udstrækning men af en umåde-

lig vægtfylde, bragtes til en eksplosion af ufattelige dimensioner (*"Big Bang"*). Som så skulle være begyndelse og årsag til alt, som er.

Det er fundamentalt for den kristne tro, at Gud er altings begyndelse og ophav. Ikke en hvilken som helst gud, men den treenige Gud, Fader, Søn og Helligånd. Den Gud, som holder rådslagning med Sig selv om menneskets art: *"Lad os skabe mennesket i vort billede, så de ligner os"* (I. Mos. 1,26).

Derfor udsiger den nikænske trosbekendelses andet led også troen på *"én Herre, Jesus Kristus ... af samme væsen som Faderen"*. Det er konstituerende for den kristne tro, at Kristus selv er Gud. Ikke blot et særligt begavet og klogt menneske med et særligt dybsindigt budskab, men Gud selv.

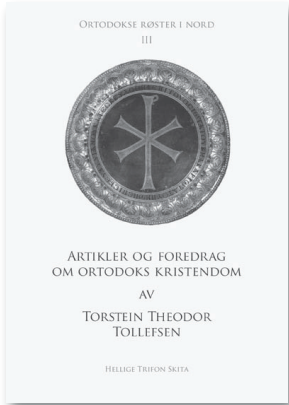
Gør det nogen forskel, spørger nogle, hvem Jesus Kristus er? Om Han er Gud eller menneske? Ja, det udgør hele forskellen mellem kristen tro og en række andre trosretninger. Der er dem, som mener, at Jesus på en særlig god måde har lært os om næstekærlighed, og at det er derfor, vi skal have tillid til Ham. Andre mener, at Jesus er én af de helt store profeter, som bringer os bud om Gud, og at det er derfor, vi skal lytte til Ham. Andre igen ser i Jesus det moralske geni og mener, at dét er grunden til, at vi kan betragte Ham som forbillede.

Alle disse antagelser er i og for sig sande, men udgør ikke fundamentet for den ortodokse kristne tro. Det gør alene Kristi guddommelighed. Vi afviser ikke, at Jesus har noget at lære os; men det er der mange andre, som også har. Menneskehedens historie formelig bugner af vismænd, profeter og moral lærere. Mange af dem havde vi med fordel kunnet lytte noget mere til. Men selv dér, hvor vi faktisk lyttede, blev nytten yderst begrænset. For det, vi havde brug for, var ikke endnu en række gode råd og opskrifter på den rette livsførelse. Vi havde og har brug for frelse, og det er en helt anden historie.

f. Poul

Ny bok fra hl. Trifon Skita!

**ORTODOKSE RØSTER
I NORD III**

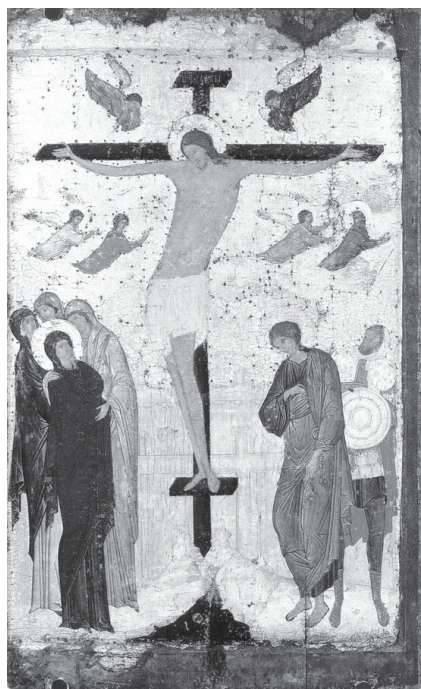

150 sider kr. 200

Kan kjøpes i kirken
og bestilles over e-post:
*fader.johannes
@ortodoks.org*

Protopresbyter Alexander Schmemmann

DEN STORE FASTEN – OMVENDELSENS TID

M VI FASTER
LEGEMLIG,
BØR VI OGSÅ FASTE
ÅNDELIG,

LA OSS LØSE ALLE
URETTFERDIGHETENS BÅND,
LA OSS BRYTE
ALLE STERKE VOLD'S-LENKER,
LA OSS SØNDERRIVE
ALL USANNHET,
LA OSS GI BRØD
TIL DE SULTENDE
OG TA IMOT DE FATTIGE
I VÅRT HUS,
SÅ VI SELV KAN NYTE
KRISTI, VÅR GUDS,
STORE MISKUNNHET.

(Stikira på onsdag i første fasteuke)

Atter er vi på vei til Den store fasten – tiden for omvendelse og forsoning med Gud. Omvendelse er begynnelsen til og forutsetningen for et sant kristenliv. "Omvend dere!" – dette var de første ord i Kristi forkynnelse (Matt 4:17). Men – hva er omvendelse? I vårt daglige liv har vi ikke tid til å tenke over det, vi tar det bare ganske enkelt for gitt at vi skal gå til skriftemål og ta imot tilgivelsen,

og deretter glemme alt til neste år. Men det må jo ha sin særlige årsak at kirken har satt av hele syv uker som en særskilt tid for omvendelse, og kaller hver enkelt ortodoks kristen til en særskilt åndelig anstrengelse. Og denne årsaken må tydeligvis angå meg og mitt liv og min tro og mitt medlemskap i kirken.

Jeg må forsøke å forstå det, forsøke å følge kirkens lære så langt jeg er i stand til det, ikke bare i navnet, men også i selve livet. Hva er da omvendelse? Den store fasten gir svar på dette spørsmålet. Den er virkelig en skole for omvendelse som enhver kristen må gå hvert år for å fornye sin forståelse av sin tro. Den er en vidunderlig pilegrimsvandring til selve kilden for ortodoksien, en gjenoppdagelse av den sanne ortodokse levemåten. La oss forsøke å gjøre disse 40 dagene så meningsfulle, så dype og så rike som mulig.

I denne korte forklaringen til Fasten skal vi ta for oss:

- 1: *forberedelsen til Den store fasten*
- 2: *den ortodokse kirkes gudstjenesteliv i fastetiden*
- 3: *den ortodokse lære om fasten, bøn-
nen og de andre åndelige anstrengel-
sene som er foreskrevet i fastetiden.*

FORBEREDELSENS SØNDAGER

Tre uker før Fasten egentlig begynner, går vi inn i en periode av "forfaste" eller forberedelse til Fasten. Det er et gjennomgående drag i ortodoks gudstjenestetradisjon at hver stor liturgisk hendelse (jul, Påske, Faste) bebudes og innledes på forhånd. Kirken kjenner vår manglende konsentrasjon, vårt livs verdslige trekk, og påkaller derfor vår oppmerksomhet for den kommende hendelses alvor, innbyr oss til å betrakte dens betydning. Før vi kan gå inn i Fasten, får vi forklart hva den betyr.

Denne forberedelsen omfatter fire påfølgende søndager umiddelbart før Fasten, og hver av dem er tilegnet et grunnleggende aspekt i omvendelsen.

1: YDMYKHET

Fariseeren og tollereens søndag

Kvelden til denne dagen (dvs. kveldsgudstjenesten på lørdag), tas fastetidens liturgiske bok – Trioden – fram for første gang, og tekster derfra føyes til det vanlige liturgiske materialet for denne ukens søndagsgudstjeneste om oppstandelsen. De utlegger det første store tema for omvendelsen: *ydmykhet*.

Evangelielesningen (Luk 18:10-14) lærer oss at ydmykhet er forutsetningen for omvendelse. Lignelsen om fariseeren og tolleren tegner bildet av en mann som alltid er fornøyd med seg selv og tror at han oppfyller alle de religiøse krav. Han er stolt over seg selv og selvsikker. I virkeligheten har han forfalsket troens innhold. Han har redusert den til den ytre lydighet og måler sin fromhet med summen av de gaver han gir til tempelet. Religionen er for ham en kilde til selvbeundring. Tolleren ydmyker seg og denne ydmykheten rettfærdiggjør ham for Gud.

2: HJEMVENDELSEN TIL FADEREN

Den fortapte sønnens søndag

Evangelielesningen denne dagen (Luk 15:11-32) gir oss fastens og omvendelsens andre tema: hjemvendelsen til Gud. Det er ikke nok å bli klar over sine synder og bekjenne dem. Omvendelsen blir uten frukt om en ikke ønsker å beslutte seg for å forandre sitt liv, om å vende tilbake til Gud. Vi må innse at vi har mistet vår åndelige skjønnhet og renhet, og vi må ønske å finne det igjen. "...jeg vil vende tilbake til den barmhjertige Fader, gråte og rope: Ta imot meg som en av dine tjenere!" Under morgengudstjenesten synger vi psalmen 137: "Ved Babylons floder, der satt vi og gråt når vi kom Sion i hu... Glemmer jeg deg, Jerusalem, da glemme meg min høyre hånd." Den kristne minnes, og vet at han har mistet fellesskapet med Gud, Hans rikes fred

og glede, det nye livets renhet.. For han er døpt og innlemmet i Kristi legeme, men hans synder har drevet ham bort fra Gud. Omvendelsen er derfor dette ønsket om å vende tilbake til Gud, en bevegelse av kjærlighet og tillit: *"Din faderlige herlighet har jeg av uforstand forlatt, og den rikdom Du gav meg har jeg sløst bort i synd, derfor hever jeg den fortapte sønns røst til Deg: Jeg har syndet for Deg, barmhjertige Fader, motta Du meg i anger, og la meg bli som en av Dine tjenestefolk..."* (dagens kondak).

Ikonet for Den ytterste dommen

3: DEN YTTERSTE DOM Apokreos-søndagen

På apokreos-lørdagen (dagen før Den ytterste doms søndag), foreskriver kirken allmen minnegudstjeneste for de hensovne troende. Kirken er en enhet og kjærlighet i Kristus. Vi er alle avhengige av hverandre. Vi tilhører alle hverandre og er forenet gjennom Kristi kjærlighet. Vår omvendelse ville derfor ikke vært fullstendig uten en kjærlighetsgjerning mot alle dem som har forlatt dette liv før oss. Omvendelse er først og fremst å vinne tilbake kjærlighetens ånd: *"På dette skal alle kjenne at dere er mine disipler, om dere har innbyrdes kjærlighet"* (Joh 13:35). Liturgisk omfatter denne ihukommelsen kveldsgudstjenesten

på fredag og morgengudstjenesten og liturgien på lørdag.

Søndagsevangeliem (Matt 25:31-46) minner oss om omvendelsens tredje tema: forberedelsen for den ytterste dommen. En kristen lever under Kristi dom. Dette betyr at vi må stille alle våre handlinger, forhold og vurderinger i relasjon til Kristus, til Hans nærvær i verden, at vi må se Kristus i våre medmennesker. For *"alt dere har gjort mot en av disse mine minste brødre, har dere gjort mot meg."* Lignelsen om den ytterste dom gir oss referanse for å vurdere oss selv som kristne.

I løpet av den uken, *"tyrofagiens uke"* (osteuken, dette siste dagen med kjøtt før påske) som følger etter apokreos-søndagen, er det foreskrevet en begrenset faste. Vi må forberede oss for fastens store anstrengelser. På onsdag og fredag forrettes ikke den guddommelige liturgien og gudstjenestene har allerede trekk av fasten. På tyrofagiens lørdag minnes kirken alle menn og kvinner som har blitt *"opplyste gjennom fasten"*, de hellige asketer og fastere. Det er det eksempel eller mønster vi skal følge, våre veiledere i fastens og omvendelsens vanskelige kunst.

4: TILGIVELSE Tyrofagiens søndag

Dette er den siste dagen før fasten.

Liturgien tar opp tre temaer:

- A: Adams fordrivelse fra *"lykksalighetens paradis"*. Mennesket ble skapt for å leve i paradis – for kjennskap til Gud og fellesskap med Ham. Men menneskets synder berøvet ham det salige livet og hans tilværelse på jorden er for landflyktighet å regne. Kristus – Gud-mennesket – åpner porten til paradiset for hver og en som følger Ham, og kirken er vår veileder til det himmelske fedreland.
- B: Vår faste må ikke bli hykleri, ikke noen oppvisning. Vi skal ikke bli sett av mennesker med vår faste, men av vår Fader som er i det skjulte (jfr søndagens lesning fra Matt 6:14-21),
- C: Forutsetningen for en slik virkelig faste er at vi tilgir hverandre liksom Gud tilgir oss: *"Om dere forlater*

menneskene deres syndere, skal også deres himmelske Fader forlate dere..."

I aftengudstjenesten kvelden samme dag, begynner Den store fasten med den store prokimen: *"Skjul ikke Ditt åsyn for Din tjener, for jeg er i nød, skynd Deg å svare meg, kom til min sjel og forløs den!"* Og på slutten av gudstjenesten ber de troende hverandre om tilgivelse, og kirken tar fatt på sin pilegrimsvandring mot påskens gledefulle og herlige dag.

FASTENS GUDSTJENESTELIV

Den store fasten består av seks uker eller 40 dager. Den begynner på mandagen etter tyrofagiens søndag, og slutter på fredagskvelden før Palmesøndagen og Den store uken (Lidelsesuken) og utgjør en liturgisk syklus som ikke skal behandles her.

Den store fastens betydning og ånd får sine første og viktigste uttrykk i gudstjenestene. Ikke bare enkeltindivider, men hele kirken får preg av bot og anger, og de vakre gudstjenestene hjelper oss mer enn noe annet til å gi oss et dypere åndelig syn, til atter å betrakte vårt liv i lyset av den ortodokse lære om mennesket. Vi skal kort ta for oss de viktigste særtrekk med fastens liturgiske liv.

1: Hellige Andreas av Kretas Store Botskanon

Fasten innledes med hl. Andreas av Kretas store botskanon. Denne ble skrevet på 600-tallet av en av den ortodokse kirkes største hymnediktere og er det ypperste uttrykk for omvendelsen. Forfatteren betrakter frelsens store historie, som den fremstilles i Det gamle og Det nye testamente, og anvender dens forskjellige bilder på situasjonen til sin syndige sjel. Det er en lang, gripende klagesang fra en kristen som atter og atter oppdager hvor mye Gud elsker ham, hvor mye Han har gjort for ham, og hvor lite mennesket har gjort som svar på dette.

"Hvordan skal jeg begynne denne klagesang over mitt livs skjendige gjerninger, hvor skal jeg begynne denne klage, o Kriste?" Tilgi Du mine synder, for Du er barmhjertig!"

"Du gav leiren liv, o Skaper, og Du la kjøtt og ben, ånd og liv i meg, men mota Du meg i min anger, min Skaper, min Forløser og min Dommer!"

"Jeg har sløst bort min opprinnelige skjønnhet og herlighet, og ligger nå naken, dekket av skam..."

Om ved hvert av disse troparene svarer menigheten: *"Forbarm Deg over meg, Gud, forbarm Deg over meg!"*

Den store kanon synges og leses to ganger i løpet av Den store fasten: i fire deler på kvelden mandag, tirsdag, onsdag og torsdag i første uke av fasten, og deretter i sin helhet under morgengudstjenesten på torsdag i femte uken. Den er en virkelig innledning til fasten, den angir fastens tone og ånd, den gir oss helt i begynnelsen følelsen av omvendelsens sanne dimensjon.

2: HELLIGE EFRAIM SYRERENS BØNN

På hverdagene i fasten leses denne bønne to ganger på slutten av hver gudstjeneste: først med bøyning til marken etter hvert avsnitt, deretter med en avsluttende bøyning til marken. Teksten lyder slik:

*Herre og hersker over mitt liv!
Gi meg ikke likegyldighetens,
mismodighetens, maktlystens
eller skravlingens ånd.
(Bøyning til marken)*

*Men gi meg, Din tjener,
kyskhets, ydmykhetens,
tålmodighetens og
kjærlighetens ånd.
(Bøyning til marken)*

*Herre og Konge!
La meg se mine egne synder
og ikke dømme min bror,
for Du er velsignet i all evighet.
Amen!
(Bøyning til marken)*

Deretter bøyer alle seg tolv ganger idet de sier: *"Herre, rens meg synder!"* Til slutt leses hele bønne med en bøyning til marken etterpå.

Denne bønne gjentas stadig i gudstjenestene, og er det enkleste og reneste uttrykk for omvendelsen i alle dens aspekter som lengsel etter renhet og forbedring, lengsel etter en virkelig forandring i forholdet til sine medmennesker. Den ortodokse kirkes fasteregler legger stor vekt på bøyningen til marken. Gjennom denne bevegelsen deltar kroppen i arbeidet med å bryte ned vår stolthet og selvgodhet.

3: BIBELLESNING

Et karakteristisk drag i fastegudstjenestene er bruken av Det gamle testamente, som normalt ikke forekommer i de daglige gudstjenestene. Tekster fra tre bibelbøker leses daglig under fasten: 1. Mosebok og Salomos ordspråk under kveldsgudstjenesten, Profeten Esaias under 6. timebønn. Disse lesningene viser at fasten er en forberedelsestid, en åndelig tilbakevending til Den gamle pakt, som bebudet og forberedte Kristi komme. 1. Mosebok forteller historien om verdens skapelse, syndefallet og begynnelsen på frelseshistorien. Salomos ordspråk lærer oss Guds visdom slik den ble åpenbart for menneskene og leder oss til omvendelse og fornyelse. Profeten Esaias er forløsningens og frelsens profet, den som forkynner Guds rike.

4: FASTEHYMNENE

Fastetidens liturgiske bok heter "Triodion". Foruten bibellesningene, inneholder den spesielle hymner som synges hver dag ved morgen- og kveldsgudstjenesten. Særsilt vakre er hl. Theodor Studitens såkalte ideomela, korte bots-tekster, hvorav det synges en ved kveldsgudstjenesten og en ved morgengudstjenesten, og som klart uttrykker fastetidens karakter i den ortodokse kirke. Her er noen eksempler:

*"La oss, o folk, ta fatt på den rene fasten, for den er til frelse for våre sjeler. La oss tjene Herren med frykt, salve våre hoder med avholdenhetens olje og tvette våre ansikter med renhetens vann. La oss ikke bruke mange ord i vår bønn, men la oss si det vi har lært: Fader vår, Du som er i himlene, forlat oss vår skyld, for Du elsker menneskene".
(Tirsdag morgen i første uke)*

"Kom, o troende, la oss gjøre lysets gjerninger i det lyse. La oss vandre i ærlighet som om dagen, la oss holde oss unna enhver urettferdighet mot vår neste, og la oss se til at vi ikke blir en snublesten som bringer andre til fall. La oss forkaste kjødets vellyst, men heller utøke sjelens nådegaver. La oss gi brød til dem som trenger det og la oss tre frem for Kristus i bot og anger: Forbarm Deg over oss, o Gud!" (Fredag kveld, første uke)

"Hvorfor er du likegyldig, o sjel, hvorfor hengir du deg til synden? Hvorfor skynder du deg ikke til legen, du som er syk? Se, nå er den behagelige tid, nå er det frelsens sanne dag. Stå opp, tvett ditt ansikt i angerens tårer og tenn din lampe med velgjerningens olje, så du kan få tilgivelse og stor miskunn fra Kristus, vår Gud." (Tirsdag morgen, andre uke)

*"Vi har kommet halvveis på fastens vei som leder til Ditt ærverdige Kors, og vi håper på en stråle av den dag da Abraham tok Isak med ut fra graven, derfor ber vi deg om å gjøre oss til deltakere i Ditt hemmelighetsfulle måltid, vi som blir frelst av tro og roper til Deg: Du er vårt lys og vår frelse, ære være Deg!"
(Onsdag morgen, fjerde uke)*

Kun deler av Trioden er foreløpig oversatt til vårt språk. Dets rikdommer er fremdeles skjult: korte kanoner med tre oder (derav navnet "Triodion"), kathismata (korte tekster som synges etter lesningen av Psalteret), hymner til Den Hellige Treenigheten osv. Av alle de liturgiske bøkene er dette den mest inspirerende, den som er mest i forbindelse med menneskets åndelige behov.

5: PSALTERET

Lesning fra Psalteret inntar en meget sentral stilling i alt ortodokst gudstjenesteliv, men under fasten brukes psalteret dobbelt så mye. Vanligvis leses psalteret en gang i sin helhet hver uke, i løpet av fasten leses det to ganger. Dette gjøres selvfølgelig først og fremst i klostrene, men det er viktig å vite at kirken anser psalmene som vesentlig åndelig føde i fastetiden.

6: DE FORUTVIEDE GAVERS LITURGI

På hverdagene (mandag-fredag) i fastetiden er det strengt forbudt å forrette Den guddommelige liturgien. Det er ikke-liturgiske dager (med mulig unnatak for Maria Bebudelses dag). Årsaken til denne regel er at eukaristien av naturen er en fest og høytid, den glede-fulle ihukommelse av Kristi oppstandelse og forherligelse, likeså Hans nærvær blant sine disipler. Men to ganger i uken: onsdag og fredag, foreskriver kirken at det skal forrettes en gudstjeneste som kalles *"De forutviede gavers liturgi"*, og den skal forrettes sammen med kveldsgudstjenesten. Den består av en høytidelig *"stor"* kveldsgudstjeneste og deltakelse i De hellige (nattverds)gaver, som har blitt innviet på foregående søndag. Disse dagene – som er strenge fastedager med fullstendig avholdenhet – krones med deltakelsen i Livets brød, den endelige oppfyllelse av våre anstrengelser.

"...Befri oss og hele Ditt troende folk fra all urenhet, hellige våre sjeler og legemer med en uutslettelig innvielse, slik at vi med ren samvittighet, og uten å rødme av skam, men med opplyst hjerte kan ta del i disse guddommelige mysterier, vederkveges av dem og bli ett med selve Din Kristus, vår sanne Gud, som sa: Den som eter mitt kjød og drikker mitt blod, han skal forbli i meg og jeg i ham. Slik at vi, når Ditt ord har tatt bolig i oss og vandrer sammen med oss, Herre, må bli et tempel for Din allhellige og ærverdige Ånd..." (Fra De forutviede gavers liturgi).

7: LITURGISK SANG OG KLEDNING

Fastetidens ånd kommer til uttrykk også i den liturgiske sangen. Særskilte faste-melodier anvendes ved ekteniene, da man synger *"halleluja"* og for hymnene ved De forutviede gavers liturgi. Langsomme, dype og høytidelige som disse melodiene er vekker de en lengsel etter renhet i oss og sorg over at vi ikke lever opp til den *"opprinnelige skjønnheten"* som vi ble skapt for.

Og til slutt må nevnes at vi benytter mørke, purpurfargede tekstiler i kirken denne tiden, som et ytre tegn på denne tilstand av omvendelse, forberedelse og ydmykhet.

8: LØRDAGER OG SØNDAGER I FASTETIDEN

Alle lørdagene i fasten, unntatt den første (som er viet minnet om hl. Martyren Theodor tyron) og den femte (akatist-lørdagen, da vi leser akatist-hymnen til ære for Guds Mor), er dager for ihukommelse av de døde.

Selv om søndagene normalt alltid bevarer sin egentlige betydning som ukens oppstandelsesfest, så har søndagene under fasten også hvert sitt spesielle tema:

Første søndag i fastetiden;
Ortodoksiens Seier

Første søndag: Ortodoksies seier – ihukommelsen av kirkens seier over den siste store vranglære: Ikonoklasmen (*fiendtlighet mot ikonene i kirken*) året 843.

Andre søndag er tilegnet minnet om den hl. Geregor Palamas, som var en stor bysantinsk mystiker og teolog på 1300-tallet, og som konsentrerte sin lære om menneskets kall til guddommeliggjørelse ved Helligåndens nåde i Kristus.

Tredje søndagen er særlig tilegnet forherligelsen av det hellige korset. Under morgengudstjenesten blir korset båret

i høytidelig prosesjon fra alteret og plassert midt i kirken, og der blir det liggende en uke. Denne seremonien forkynner at Lidelsesuken nærmer seg med ihukommelsen av Kristi lidelser.

Hellige Johannes Klimakos
«Stigen til Paradiset»

Fjerde søndag er tilegnet hl. Johannes Klimakos, en av de største asketene, som i sin bok *"Stigen til Paradiset"* (stige heter på gresk *"klimaks"*, derav tilnavnet *"Klimakos"*) har beskrevet de forskjellige stadiene eller trinn i det åndelige livet.

Femte søndagen minnes vi hl. Maria fra Egypt. Hennes liv i omvendelse fremsettes her som eksempel for oss.

På lørdager og søndager da vi feirer eukaristien, blir de mørke skrudene erstattet med lyse, og vi synger ikke lenger fastemelodiene, og vi utelater hl. Efraim Syrerens bønn. Gudstjenestene har ikke preg av faste, men selve fasten er likevel regelen og kan ikke brytes. Hver søndag kveld starter vi den kommende uken med nye botsøvelser og åndelige anstrengelser med å synge et særskilt *"stort"* prokimen (*vers fra Psalteret*) i den *"store"* kveldsgudstjenesten.

HVORDAN KAN VI OVERHOLDE DEN STORE FASTEN?

Det er klart at det ikke er mulig for oss å gå i kirken hver eneste dag. Da vi således ikke kan følge hele fasten li-

turgisk, oppstår spørsmålet: Hva med vår deltagelse i fasten, hvordan kan vi få utbytte av den? Kirken kaller oss til å utdype vår religiøse bevissthet, å utøke og forsterke det åndelige innhold i vårt liv, til å vandre med på pilegrimsferden mot fornyelse og nytt fellesskap med Gud.

1: FASTEN

Den første generelle regel gjelder fasten. Den ortodokse lære om fasten er forskjellig fra den vestlige, romersk-katolske, og det er viktig å forholde seg til det. Vestens mennesker betrakter ofte fasten som en "god gjerning", og de ser på den som et offer som bringer en viss "fortjeneste". – "Hva skal jeg nå avholde meg fra i fasten?" – Dette spørsmålet er ganske typisk for en slik innstilling til fasten. Fasten blir således en formell plikt, en lydighets-handling overfor kirken, og dens verdi ligger nettopp i lydighetsaspektet. Den ortodokse forståelsen av fasten går i første rekke ut på at fasten er en asketisk anstrengelse. Det er en anstrengelse for å legge det fysiske, "kjødelige", mennesket under det åndelige. Innskrenkningen og avholdenheten mht mat er et middel, og ikke noe mål i seg selv. Fasten er således bare et middel til å oppnå et åndelig mål, og derfor er det også en integrert del av hele den åndelige anstrengelse. Faste i ortodoks betydning innebærer langt mer enn avholdenhet fra visse matsorter. Den innebærer bønn, taushet, en indre sinnsstemning, et forsøk på å være kjærlighetsfull, vennlig, ja – med ett ord: åndelig. "Når vi faster legemlig, brødre, la oss også faste åndelig..."

På grunn av dette utelukker den ortodokse læren om fasten enhver vurdering av fasten på en skala for "maksimum" og "minimum". Hver og en må finne sitt eget maksimum, ransake sin samvittighet og finne sitt "fastemønster" der. Med dette "mønster" må nødvendigvis inneholde så vel de åndelige som de legemlige innslagene. Kirkens regler (typikon) og kanoner gir følgende beskrivelse av en "ideell" faste: Ingen animalske produkter (dvs. kjøtt, fisk, egg, melk...) og visse dager full avholdenhet.

Uansett hvor langt vi når opp mot dette ideal, så må vår faste alltid være en altomfattende anstrengelse som involverer hele vårt vesen.

Ifølge kirkens regler skal ikke fasten brytes noen gang under hele fastetiden på 40 dager, lørdag og søndag er ikke noe unntak.

2: BØNN

Vi skal alltid be, men fasten er en tid da vi bør be mer og inderligere enn vanlig. Den enkleste måten er å tilføye hl. Efraim Syrerens bønn til de private morgen- og kveldsbønnene. Videre er det godt å bestemme et visst klokkeslett for bønn på dagen. Dette kan en gjøre i sitt "indre" på arbeidsplassen, i bilen, hvor som helst. Det som er viktig er at vi stadig kommer i hu at vi er i fasten, å være åndelig innrettet mot dens mål: fornyelse, omvendelse, nærmere kontakt med Gud.

3: ÅNDELIG LESNING

Vi kan ikke være i kirken hver eneste dag, men det er likevel mulig for oss å følge kirkens vandring i løpet av fasten ved å lese de tekster og bøker som kirken leser i sine gudstjenester. Et kappittel fra 1. Mosebok, noen avsnitt fra Salomos ordspråk eller profeten Esaias (slik det er angitt i kirkekalenderen) tar ikke lang tid, og likevel hjelper det oss til å forstå fastens ånd og forforskjellige dimensjoner. Det er også bra å lese noen psalmer fra Psalteret – enten i samband med de vanlige bønnene eller for seg. Ikke noe annet sted finner vi en slik konsentrasjon av sann omvendelse, av tørst etter fellesskap med Gud, av lengsel etter å la hele livet gjennomtrenges av troen.

Til slutt: En religiøs bok – De helliges liv, kirkens historie, ortodoks spiritua-

litet – det er så godt som nødvendig når vi befinner oss i fasten. Det fører oss fra hverdagslivet til et høyere interessenivå, det "mater" oss med synspunkter og fakta som vanligvis mangler i vår "praktiske" og "effektive" verden.

4: SKIFTE AV LIVSSTIL

Sist, men ikke minst må vi gjøre anstrengelse for å ta en beslutning om å roe ned livet vårt, å tilegne oss så mye som mulig av stillhet, taushet, ettertenksomhet. Radio, TV, ukeblader, selskapsliv, dette bør reduseres til et minimum uansett hvor utmerket og givende det kan være i seg selv. Dette er ikke fordi det er dårlig, men fordi vi har noe viktigere å gjøre, og dette er det umulig å gjøre uten å forandre vår livsstil, uten å konsentrere seg og disiplinere seg. Fasten er tiden for revurdering av vårt liv i lyset fra troen, og dette fordrer en meget reell anstrengelse og disiplinering. Kristus sier at det er en smal vei som leder til Guds rike, og vi må gjøre vårt liv så "smalt" som mulig. I begynnelsen gjør det "naturlige" og egoistiske mennesket i oss opprør mot den slags begrensninger. Det vil ha sitt vanlige, bekvemme liv med alle fornøyer og adspredelser. Men når vi en gang har fått smaken på den åndelige anstrengelse (askese), når vi endelig derved har kommet et skritt nærmere Gud, da er lønnen stor! Vi oppdager en glede som ikke kan sammenlignes med noen annen glede. Vi oppdager at den åndelige verden er en virkelighet i oss. Vi begynner å forstå hva hl. Paulus mente med "glæden og freden i Helligånden". Gud selv kommer til oss – og det er denne herlige hendelse som er fastens mål:

M NOEN
ELSKER MEG,
DA HOLDER HAN
MINE ORD,

OG MIN FADER
SKAL ELSKE HAN,
OG VI SKAL KOMME TIL HAN
OG TA BOLIG I HAN.

(Joh 14:23)

LA OSS GJØRE
DENNE FASTEN
TIL EN SANN FASTE!

HL. FEOFAN ENEBOEREN (СВ. ФЕОФАН ЗАТВОРНИК)

Fire prekenes om bønn

ANDRE PREKEN OM BØNN

holdt 22 November, 1864

I går viste jeg dere en metode til bønn. Når dere bruker den, kan dere lære å innøve bønnens ånd hos dere selv også når dere fremsier vanlige bønner fra bønneboken ut fra deres personlige bønneregul.

Men dette er bare begynnelsen på kunsten å be. Dere vil trenge å gå videre. Tenk for eksempel på hvordan dere lærer et språk. Først lærer vi ord og uttrykk utenat ut fra bøker. Men vi kan ikke stoppe med det. Herfra begynner vi å bevege oss til det stadium hvor vi kan tale og samtale fritt i det språket vi studerer.

Vi bør arbeide på samme måte med bønnens språk. Vi venner oss til å lese våre bønner fra bøker – og da bruker vi bønner som kan føres tilbake til Vårherre og hellige fedre som har mestret bønnens kunst. Men vi må ikke gi oss med dette. Det er nødvendig at vi strekker oss enda lengre. Når vi er blitt fortrolige med å vende våre ører og våre hjerter til Gud og bruke denne hjelp som vi får fra andre, skulle vi også bringe noe av vårt eget til Ham, for å si det slik; og gå inn i en samtale med Gud i bønn; å heve oss opp mot ham; å åpne oss for ham; og bekjenne for ham hva vår sjel rommer og hva den trenger.

Sjelen må læres opp til å gjøre dette. Jeg skal gi dere noen korte anvisninger på hva dere bør gjøre for å lykkes i denne kunst. Men samme resultat kan oppnås av den som venner seg til å bruke bønnebøker, om de bare brukes med from oppmerksomhet og hengivenhet. Det er på samme måte som når vannet flyter over av seg selv i en bolle som fylles for mye med vann. Slik er det også når hjertet fylles av hellige følelser frembragt gjennom muntlige bønner vi har vennt oss til å be regelmessig. Ut av et slikt hjerte begynner bønner til Gud å velle frem av seg selv.

Men det finnes også spesielle regler eller metoder som har til formål å

Hl. Feofan Eneboeren (Св. Феофан Затворник)

oppnå nettopp dette. Enhver som ønsker å ha fremgang i bønn, bør følge disse reglene.

Du spør kanskje hva det kommer av at enkelte kan be med bønnebok i årevis, og likevel ikke få noen bønn i sitt hjerte? Jeg tror grunnen er at folk bare setter av tid til å løfte sine hjerter mot Gud mens de utfører sin bønneregul, for eksempel bare om morgenen. De tror at dermed er deres forhold til Gud fullstendig og at de har gjort det som gjøres bør. Så bruker de resten av dagen til andre virksomheter uten å vende seg til Gud. Når så kvelden kommer, husker de på at nå er tiden inne for å be igjen.

På denne måten kan det hende at selv om Herren lar en slik person få del i åndelige følelser under morgenbønnen, blir de blåst bort i løpet av dagens travelhet og mas. Derfor har de ikke noe ønske om å be når kvelden kommer. De har mistet kontrollen over seg selv og er ikke i stand til å mildne sine sjeler, ikke lite grann en gang. Derfor kommer ikke bønnen lett, og den modnes vanskelig.

1. Er ikke dette et svært vanlig problem? Men det bør rettes på. Man må handle slik at sjelen ikke bare vender seg til Gud når dere står i bønn, men

også, så langt råd er, gjennom hele dagen. Vi gir oss selv til ham som en vedvarende offergave.

For å få til dette, er det nødvendig å begynne – så ofte som mulig i løpet av dagen – med å påkalle Gud ut fra sitt hjerte ved hjelp av korte ord eller uttrykk, tilpasset ens behov og det som passer seg i forhold til de omstendigheter man befinner seg i.

Når dere for eksempel tar fatt på en oppgave, kan dere si: "O Herre, velsigne oss!" Når dere avslutter en oppgave, kan dere si: "Æren er Din, o Herre". Si ikke dette bare med tungen, men fra hjertet, med virkelig følelse.

Når det melder seg lidenskapelige begjær, kan dere si: "Frels meg, Herre, jeg forgår". Når det begynner å dukke opp mørke og forstyrrende tanker, kan dere rope ut: "Led min sjel ut av dette fangenskap".

Hvis dere blir fristet til å gjøre en handling som er gal, be da til ham: "O Herre, sett meg på rett spor igjen", eller: "la meg ikke snuble her".

Hvis du blir tyngt av synd og bragt til fortvilelse, rop da med tollerens stemme: "Herre, forbarm deg over meg, en synder". Gjør dette under alle forhold. Eller dere kan rett og slett si: "Herre, forbarm deg", "Helligste Gudsmoder, frels oss", "Guds engel, min hellige skytsengel, beskytt meg". Eller formuler din påkallelse med lignende fyndord. Men gjør dette så ofte du kan, og forsøk alltid å la hver påkallelse komme fra hjertet, som om den ble presset ut av hjertet. Hvis dere gjør dette, vil dere ofte være i stand til bevisst å heve deres hjerte til Gud; dere vil ofte vende dere til ham, for dere ber hyppig. Og når bønnene stadig gjentas på denne måten, vil de til slutt danne en vane som setter dere i stand til å samtale med Gud.

2. Men før vi kan få sjelen til å påkalle Gud på denne måten, må vi først lære den å vende alle ting til Guds ære;

å tilskrive ham alle våre handlinger og virksomheter, store og små. Dette er den andre metoden: Det er slik vi lærer sjelen å vende seg til Gud så ofte som mulig i løpet av dagen. Hvis vi legger oss i selen for å utføre det apostoliske bud om å gjøre alle ting til Guds ære (1 Kor 10: 31) – til og med når vi spiser eller drikker – så er det ikke til å unngå at vi minnes Gud i alt vi gjør. Og dette gjør vi ikke simpelt hen, men med omhu. Vi ser nøye til at vi ikke handler galt og ikke overtrer Guds bud i noen handling.

Videre vil dette hjelpe oss til å vende oss til Gud med ærefrykt, og be om hans hjelp slik at vi blir opplyste. Siden vi nesten bestandig er beskjeftiget med et eller annet, vil vi stadig vende oss til Gud i bønn. På denne måten vil vi stadig praktisere kunsten å heve vår sjel i bønn mot Gud. Men for at sjelen skal gjøre dette slik den bør – å gjøre alle ting til Guds ære – må den ta sikte på dette fra dagens begynnelse, før *"mennesket går til sin gjerning for å gjøre sitt arbeid til det blir kveld"* (Sal 104: 23).

3. Denne sinnsstemning blir fremkalt gjennom å meditere på guddommelige forhold, og dette er den tredje metoden til å øve opp sjelen til å vende seg oftere mot Gud. Meditasjonen innebærer en from refleksjon over guddommelige egenskaper og handlinger, såvel som over hvilke svar disse glimt krever av oss. Vi kan reflektere over Guds godhet, hans rettferdighet, visdom, allmakt, allestedsnærvær, på hans forsyn og hans guddommelige ordning som ved forsynets styrelse frelser oss gjennom inkarnasjonen, hans nåde, hans ord, de hellige sakramenter og himmelens rike.

Uansett hvilke av disse aspekter du tar som grunnlag for dine refleksjoner, vil de uvegerlig fylle sjelen med fromme følelser for Gud. Du vil oppdage at du er omgitt av Guds nådegaver, både kroppslige og åndelige. Om du ikke har et hjerte av sten, vil du da føle at det er nødvendig å kaste deg ned foran Gud, oppløst i ydmyk følelse av takknemlighet.

Hvis du begynner å reflektere over Guds allestedsnærvær, vil det bli klart for deg at intet av det som er i deg, er skjult for Guds øyne. Om du følger opp dette, vil du bestemme deg for å være årvåkent oppmerksom på alt som beveger seg i ditt hjerte og sinn, slik at du vokter deg vel for å støte den altseende Gud på noen måte.

Hvis du begynner å reflektere over Guds sannhet, vil du bli overbevist om at ingen ond handling går ustraffet hen, og i lys av dette vil du utvilsomt bestemme deg for å rense deg selv for alle dine synder; og i ditt hjerte vil du føle sønderknuselse og botferdighet foran Gud.

Uansett hvilke av Guds egenskaper eller handlinger du tenker på, om du mediterer over dem vil din sjel bli fylt av ærbødige følelser og en ærbødig holdning mot ham. Dette orienterer en persons hele væren mot Gud, og på den måten utgjør dette den enkleste måten å lære sjelen hvordan den bør heve seg til ham.

Den beste og mest passende tid for denne meditasjonen er om morgenen, like etter morgenbønnene mens sjelen ennå ikke er lastet med mange inntrykk og bekymringer.

Når du har fullført dine bønner, sett deg ned mens sinnet ennå er opplyst av bønnen, og begynn å meditere over noen av Guds egenskaper eller handlinger. Ta for deg ett aspekt i dag og et annet i morgen. Tenk over det på en slik måte at din sjel blir gjenspeilet over dette aspektet og la det festne seg som en tilbøyelighet i sjelen. Hl. Dimitri fra Rostov sa en gang: *"Kom, hellige meditasjon og led oss til å reflektere over og fordype oss i Guds store handlinger."* Så ville han dvelle i refleksjonen over Guds ordning og forsyn, eller over miraklene og lidelsene til Herren vår frelser. På denne måten beveget han sitt hjerte, og slik begynte han å utøse sin sjel i bønn.

Alt dette kan hvem som helst gjøre. Det trengs ikke mye arbeid, bare man har et ønske om det og beslutsomhet. Av seg selv blir det da mange frukter.

Så her er tre metoder dere kan føye til bønneregelen. Dette er metoder dere kan bruke for å lære sjelen å heve seg mot Gud i bønn. De kan summeres opp slik:

- 1 *Avsett noe tid om morgenen for å meditere over Gud.*
- 2 *La alle handlinger bli gjort til Guds ære.*
- 3 *Påkall Gud ofte med korte bønner.*

Hvis morgenmeditasjonen på det guddommelige blir utført samvittighetsfullt, vil du få en varig tilbøyelighet til å ha Gud i minnet.

Ved å reflektere over Gud, vil du få sjelen til å ta hensyn til Gud og handle til hans ære i alle handlinger, både ytre og indre. En slik sjel vil føre seg med likevekt og den vil påkalle Gud ofte mens den beveger seg mot ham i bønn.

Disse tre ting: å meditere over Gud, å gjøre alt til Guds ære, og påkalle ham ofte, er de mest effektive verktøy for å få sinnet og hjertet til å be sammen. Hver av dem beveger sjelen mot Gud. Det arbeid dette innebærer kan sammenlignes med å bestige et fjell. Jo høyere opp man kommer opp på fjellet, desto lettere puster man. Slik er det også her: Jo mer man verner seg til disse øvelsene, desto høyere vil man løfte sjelen. Og jo høyere den stiger, desto friere vil bønnen handle i sjelens indre.

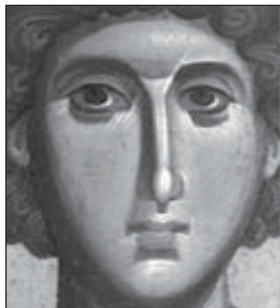
Vår sjel er skapt til å leve i Guds fjellrike verden. Det er der den alltid bør bo, både i sinnet og hjertet. Men vekten av verdslige tanker og lidenskaper tiltrekker den og trekker den nedover. De metoder som er angitt her vil trinn for trinn adskille sjelen fra jordiske ting, og til slutt vil de adskille den fra dem på en varig måte. Når dette inntrer, trer sjelen inn i sitt eget område, og der vil den leve lykksalig på høydene. Da blir sjelen funnet verdig til å stå foran Guds ansikt, først i følelsene og sinnet, senere i dens vesen, og bo i samfunn med englene og de hellige.

Må Gud i sin godhet gi dere alle dette.

Amen.

Det ortodokse
kirkeakademi i Oslo
arrangerer

KURS I IKONMALING

Trinn 1:
«Det bysantinske ansiktet»

ved ikonmaler
NIKOL KONSTANTE
lærer ved skolen
for bysantinsk ikonmaling
og bysantinsk mosaikk,
Aten

12 kurskvelder a 2 timer
Start:
onsdag 7.april 2010 kl.18

I HL.NIKOLAI
ORTODOKSE KIRKE
TVETENVEIEN 13,
TEISEN

Pris for hele kurset:
kr. 1200,-
(I tillegg kommer
utgifter til utstyr)

Du vil lære å tegne (gråtoner)
det bysantinske ansiktet:
enface (forfra) og 3/4 profil
(de måtene ikonansiktet
fremstilles på)
Ingen tidligere
tegneerfaring kreves

påmelding sendes
f.olav@vikenfiber.no
innen 15. mars

DIAKONORDINATION I PARIS

Begivenheder i København

Søndag den 24. januar 2010 blev en betydningsfuld dag for Gudsmøders Beskyttelses Menighed. Ærkebiskop Gabriel ordinerede denne søndag Lazarus Kold Christensen til tjenesten som diakon med virke i menigheden i Lyngby.

Siden Lazarus ikke i forvejen er indviet, hverken som læser eller sub-diakon, måtte han begynde helt 'forfra'. Under de vilkår bliver ordinationens ritualer meget omfattende og strækker sig fra før Liturgiens begyndelse til efter dens afslutning.

Før den guddommelige Liturgi ordineres kandidaten til læser, og for at vise, at han er den tjeneste voksne, må han oplæse et stykke fra en epistel efter biskoppens valg i kirken. Vi havde medbragt et meget lille eksemplar af NT, som næsten blev væk i ærkebiskop Gabriels hænder. Det lykkedes alligevel at udpege et stykke fra Romerbrevet. For den tilrejsende 'delegation' af danske var det smukt og bevægende at høre den hellige apostels ord læst på dansk i katedralen i Rue Daru.

Umiddelbart efter læsningen finder den første forfremmelse sted, den til sub-diakon. Kandidaten iføres af kyndige folk de nødvendige liturgiske klæder, mens ærkebiskoppen læser den tilhørende bøn. Derefter består selve tjenesten deri, at den pågældende frem til tidspunktet for indvielsen af de hellige gaver, brødet og vinen, står foran ikonostasen, bærende et fad med vand i hænderne og et håndklæde over nakke og skuldre. Begge dele til brug for biskoppen ved hans rituelle håndvask. – Som tiden går, kan sådan et fad føles ganske tungt!

Efter konsekrationen af brødet og vinen, som afsluttes med ærkebiskoppens: Må vor store Gud og Frelser Jesu Kristi nåde være med jer alle, finder diakonordinationen sted. Han, som skal ordineres, føres af to subdiakoner frem til midterdørene i ikonostasen.

Her 'overdrages' han til to diakoner, som leder ham ind i alterrummet, hvor ærkebiskoppen har taget sæde ved forreste venstre hjørne. Kandidaten knæler foran ærkebiskoppen, som lægger hånden på hans hoved, velsigner ham og beder for hans kommende tjeneste. Derpå føres kandidaten rundt om alteret, idet han bøjer sig og kysser dets fire hjørner. Imens synges de dertil hørende bønner og hymner.

Rundgangen om alteret og bøjningen foran ærkebiskoppen finder sted tre gange. Så knæler kandidaten ved alterets højre hjørne, lægger hænderne korsvis derpå og hovedet på hænderne. Biskoppen rejser sig og lægger sin hånd på den kommende diakons hoved, idet han beder følgende bøn: Den guddommelige nåde, som altid helbreder det skrøbelige og erstatter det manglende, udpeger den fromme subdiakon, N.N., til diakon ved håndspåleggelse. Lad os derfor bede for ham, at Hellig-åndens nåde må komme over ham!

Derpå leder ærkebiskoppen selv den kommende diakon ud på ambon og ifører ham manchetter og orarion (det lange 'bånd', diakonen bærer over skulderen som symbol på englevinger). Ved hvert klædningsstykke viser ærkebiskoppen først dette frem for menigheden, mens han højt siger: Axios! (Han er værdig!). Samme ud-råb gentages tre gange af præster og diakoner og derpå tre gange af koret og menigheden. Til sidst rækker ærkebiskoppen den nye diakon ripidion (en rund vifte), mens der synges et sidste trefoldigt Axios!

Den nyslåede diakon ledes så ind i alterrummet, hvor han, frem til tidspunktet for den hellige nadver, som sin første tjeneste, vifter de hellige gaver i korsform med ripidion. Nået frem til nadveren modtager han, som den første af diakonerne, Herrens Legeme fra ærkebiskoppens hånd, og siden gives han, igen som den første, Herrens Blod fra den hellige kalk.

Ektenien efter nadveren er den ordineredes første bøn som diakon. Og atter en gang bevæger det os danske midt i den imponerende kirkeslaviske tjeneste at høre: Stå oprejste! Lad os, som har fået del i Kristi guddommelige, hellige, alrene, uødelige, himmelske og levnedegørende hemmeligheder, værdigt takke Herren! Kort efter, ved liturgiens afslutning, fortæller diakonen dét, som måtte være til overs af de hellige gaver.

Fader diakon Lazarus var vel forberedt til sin ordination. Anderledes med denne artikels forfatter. Under Den lille Indgang blev jeg til min overraskelse 'grebet' af en diakon, som førte mig frem foran ærkebiskop Gabriel og løftede mit præstekors af mig. Ærkebiskoppen hængte mig i stedet et guld kors om halsen, og af hans ledsagende bøn fremgik det, at han

havde besluttet at tildele mig ærestitlen 'ærkepræst' (protohierej). Den korte ce-

Fader Poul, Erkebiskop Gabriel og Diakon Lazarus

remoni afsluttedes med et Axios! fra ærkebiskoppen, efterfulgt af tre fra koret.

Efter Liturgien var vi fra Danmark, sammen med en gammel bekendt fra Paris, Ludmila, og f. diakon Athana-

sios, inviteret på et glas vin i ærkebiskop Gabriels lejlighed. Til overmål inviterede ærkebiskoppen efterfølgende os alle på et måltid på en nærliggende restaurant. Som afslutning på den festlige og betydningsfulde dag stod Ludmila, f. diakon Athanasios og ærkebiskop Gabriel alle tre og vinkede farvel til os, da lufthavnsbussen fra Air France satte i vej fra Place Étoile mod Aéroport Charles de Gaulle.

Et stort 'til lykke' til fader diakon Lazarus! Axios, Axios Axios! Og til lykke til matushka Shi Ia. Må Gud skænke dem mange år! Og må f. Lazarus' tjeneste som diakon blive til velsignelse, for ham selv og hans familie og for Gudsmoders Beskyttelses Menighed.

f. Poul

GEORGISK GUDSTJENESTE I KØBENHAVN

Lørdag den 30. januar forestod f. Poul liturgien i Sankt Thomas Kirke på Frederiksberg. Gudstjenesten

var arrangeret af Georgisk Forening. Sædvanligvis forestås disse tjenester af den georgiske arkimandrit Lazarus fra Wien; men han var desværre blevet syg og måtte melde fra, så f. Poul trådte ind med kort varsel. Liturgien blev derfor på både dansk og georgisk.

I løbet af gudstjenesten ankom arkimandrit Johannes fra Oslo; og efterfølgende var vi alle inviteret til festligt og hyggeligt samvær i Georgisk Forening. Det skortede hverken på mad, vin eller varme!

SLAVA FOR HL. SAVA I KØBENHAVN

Søndag den 31. januar fejrede vi liturgi hos f. Emilijan i Samuelskirken til ære for den hellige Sava af Serbien. Arkimandrit Johannes fra Oslo var kommet til Danmark og forestod i sin egenskab af provst for Skandinavien fejringen.

Vi var fire preste der celebrerede til sammen: f. Johannes fra Oslo, f. Emilijan Mrdja (forstanderen) og f. Poul Sebbelov fra København, f. Vajko Spasojevic fra Oslo, og vår nye diakon Lazarus Christensen.

Efterfølgende var der kaffe og en mægtig kage, 'bygget' op som model af hl. Savas kirke i Beograd. Flot!

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN

SKATTEFRADRAK

Hl. Nikolai menighet har fått innvilget skattefradrag for gavegivere til menighetens konto. Ønsker du skattefradrag på dine gaver må navn, adresse og personnummer oppgis. Man får skattefradrag på gaver fra 500kr til 12000kr i løpet av et år. Gaver som sendes innen årets utgang kommer med i årets likning.

GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO (0532 1267426) SIDEN SIST:

Sarita Jankovska 200+200, Liljana Hovstø 200+200, Alexander Stojanovic 1000, Lidia Vatland 1000, OP Lerseth 500+500, Martinus Hauglid 1471, Jon Wetlesen 200+200, Dag Markeng 1000, Predrag Markanovic 600, Cristiana Karlsen 100+100, Inger Johanne Nilssen 500, O Svele 500+500, Thomas Såheim 600, Julia Chaffin 400+400, Milan Milivojevic 200, Thor Stange 400+400, Emil Cimpan 2000, Ionel Radu 200+100, Bjørn Møller 800, Yuliya Y Knutsen 300, Liljana Miatovic 500, Snezana Vujanovic 300, Ludmila Mobeck 1000, Shirair Matiosian 300, Dusanka Kovacevic 200, Toska og Eilert Struksnes 2000, Valentina Balgurova 200, Zinaida Klepp 1000, Harald Olsen 300, Lonni Lepp 500, Rajko Skrbic 200, Ksenija Ozmidova 500, NN 500+500+150, Inger Johanne Enger 500+500, Anastasia Kornev 2000, Igor Rybak 10.000, Ivan Knezevic 500, E Ludila M Herman 200, Andrej Z Morch 500, Slobodanka Velska 200, Jon L Wetlesen 500, Ksenija Andersen 150, Seghia Minia 150, Terje Bodin Larsen 5000, Kjetil Jikiun 500+500, Galina Syversen 100, Katalin Markovska 500, A R Braathen 100, Alla Kopylova 1000, Milka Draskic 300, Ingunn I Knutsen 200+200, P A Åsen 200, Zorica Ranisavljevic 500, Vera og Riste Damcevski 200, Nikolai Sjllov 200, Elisabeth Dahlberg 300

GAVER TIL IKONOSTASEN (UTSKÅRET RAMMEVERK FRA SERBIA)/ FRESKER I KLOSTERKIRKEN I HURDAL (GAVER TIL DETTE MÅ KUN SENDES PÅ KONTO 2050.09.11884):

Jon L Wetlesen 400, Belka Korshavn 6000, Peter Svele 400, Mari Lersseth 500, Elisaveta Stojanova 300, Thor Stange 500
Ikonostasen er nå ferdig montert. Ove Nikolai Svele er i ferd med å lage ikoner til den.

Hjertelig takk for alle bidrag!

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

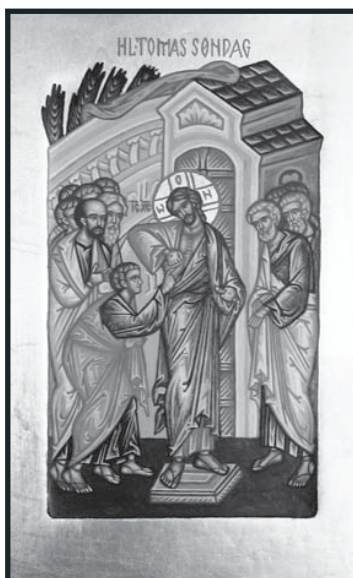
DEN HELIGE APOSTELN TOMAS

(Predikan av metr. Anthony Bloom 1978)

I dag firar vi minnet av aposteln Tomas. Alla minns honom som den som tvivlade på Kristi uppståndelse när han fick höra om den av de andra lärjungarna; men vi frågar oss sällan vad slags människa han var; varför ifrågasatte han, hur kunde han tvivla?

Om man undantar den gång då Kristus valde honom till apostel är Tomas nämnd endast två gånger i evangelierna. Och det första stället är mycket betydelsesfullt: när Kristus säger till sina lärjungar att Han måste återvända till Judéen föa att uppväcka sin vän Lasarus från de döda, försöker de övertala honom att hålla sig långt borta från det farliga och mordiska Jerusalem, och bara Tomas säger: "Låt oss gå och dö med honom". Han var beredd, före Kristi uppståndelse, då lärjungarna i Herren såg endast en lärare, att helt enkelt dö med honom av kärlek och trofasthet: han var redo just att dö, inte försvara Honom, inte hoppas på något, endast dela Hans öde.

Och denna man, som var beredd att med sådan hängivenhet dela Kristi död, ifrågasätter de andra lärjungarna i det han säger: "är detta möjligt?" De säger till Tomas att de sett den uppståndne Kristus, och han kan inte tro det. Varför? Kan det inte vara så, att före Pingst, innan den Helige Ande hade stigit ned över apostlarna, så förblev de samma försagda människor, ofta oförstående, ofta vacklande, som de förut hade varit? Hur kunde han tro när det enda beviset på uppståndelsen var det faktum att de andra lärjungarna var glada; och ändå var de på inget sätt annorlunda än de förut hade varit. För att kunna ta emot nyheten om uppståndelsen behövde han bevis som gick utöver

apostlarnas förtjusta ord, för han förstod att om Kristus hade uppstått, så hade allt i världen förändrats, att det inte var döden utan livet som hade sista ordet, att den slutliga segern inte var människans utan Guds, att kärlek, inte hat, hade säkrat.

Han förstod att vi nu lever i en ny värld, för Gud hade verkligen kommit in i den och förändrat den från en värld av endast pyrande – ibland med lång varaktighet, men endast övergående – liv, till en värld av evigt liv. Och därför, när Kristus visade sig för Tomas, trodde han, för skenet av evigt liv fanns hos Frälsaren, för Han stod inför sina lärjungar inte som den Jesus av Nasaret som varit deras lärare, men som den uppståndne Herren i sin Uppståndelses makt och ära – och ändå, och ändå, med händer och fötter genomborrade av spikar och ett spjut.

Kristi uppståndelse tar icke bort tragedin från livet; Kristus kom i världen för att bära all dess tragedi och omforma den till seger, men så länge

det finns en syndare kvar på jorden så förblir Kristi kropp kroppen av den korsfäste Kristus. Troligen kommer Han att stå inför oss just sådan i evigheten, för Hans korsfästelse är tecknet på Guds gränslösa kärlek.

När Tomas såg Honom, den korsfäste Kristus, i Uppståndelsens härlighet, tillbad han Honom och uttalade de slutliga, triumferande ord till bevis som vi måste föra ut i hela världen: "Min Herre och min Gud". Men hur kan människor till vilka vi talar om Kristi uppståndelse, för vilka vi förkunnar att Han är uppstånden, att Han är Gud, att Han har segrat, hur kan de tro, om vi, liksom apostlarna på den tiden, bara kan glädjas över det vi själva upplevt, men inte tydligt visa makten och äran i Uppståndelsen? Därför måste vi som tror på Kristi uppsrtändelse bli en ny ras, män och kvinnor som tror på liv och evig liv, som redan känner segern över döden, för då vi smakat Kristi död, lever vi – eller borde leva – den uppståndne Kristus eviga liv, det gudomliga livet.

Då skulle vi inte frukta död eller lidande, ingenting i världen skulle vi frukta, för ingen kan ta det livet från oss; då skulle vi gå genom livet levande, triumferande, och som övertygande vittnen att Kristus har uppstått, för andra skulle i oss se verkliga, levande människor som har lärt att älska, även till priset av detta jordeliv, som lärt sig att tro på människan så som Gud vet att tro på henne, att hoppas på allting och besegra allt genom att obegränsat ge ut oss själva för Guds glädje och seger. Amen.

Övers. från engelska
av f. Bengt Hagström